

Ενότητα 2 - Πώς να εντοπίζετε τον εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο στην τάξη ΕΕΚ

CWEP

Περιεχόμενα

Ενότητα 2- Πώς να ανιχνεύσετε τον εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο στην τάξη ΕΕΚ.....	4
Εισαγωγή στην ενότητα.....	4
Περιγραφή της ενότητας	5
2.1 Τεχνικές για την ανίχνευση του διαδικτυακού εκφοβισμού γενικά.....	6
2.2 Πώς να προσαρμόσετε αυτές τις τεχνικές στην τάξη της ΕΕΚ με πρακτικά παραδείγματα.....	9
2.3 Κατάλογος πιθανών δραστηριοτήτων για τον εντοπισμό του διαδικτυακού εκφοβισμού.....	13
Πηγές	16

Ενότητα 2- Πώς να εντοπίσετε τον διαδικτυακό εκφοβισμό στην τάξη ΕΕΚ

Εισαγωγή στην ενότητα

Ο διαδικτυακός εκφοβισμός είναι ένα ευρέως διαδεδομένο φαινόμενο στην τάξη της ΕΕΚ και σύμφωνα με έρευνες το ποσοστό των μαθητών που έρχονται σε επαφή με τέτοιου είδους επιθέσεις μπορεί να φτάσει το μισό του συνόλου των μαθητών. Δυστυχώς οι πράξεις διαδικτυακού εκφοβισμού είναι πολύ συχνά δύσκολο να εντοπιστούν, καθώς δεν αναφέρονται. Οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί δεν γνωρίζουν το μέγεθος του προβλήματος και έτσι δεν μπορούν να βοηθήσουν τους μαθητές.

Για να εξηγήσουμε από πού ξεκινούν οι ρίζες του διαδικτυακού εκφοβισμού ως επιθετικής επίθεσης μπορούμε να καταλήξουμε στη θεωρία του Φρόιντ, σύμφωνα με την οποία η επιθετικότητα είναι απαραίτητη για την επιβίωση. Όλοι γεννιούνται με μια φυσική ανάγκη επιβίωσης. Γεννιόμαστε με το ένστικτο της μάχης προκειμένου να λειτουργήσουμε σε έναν κόσμο γεμάτο προκλήσεις και απειλές. Ο Φρόιντ διαφοροποιεί δύο ένστικτα: την ορμή της ζωής και την ορμή του θανάτου. Η πρώτη επικεντρώνεται στη διατήρηση της ζωής και σημαίνει την εμπλοκή σε ενέργειες όπως η φροντίδα της υγείας και της ασφάλειάς μας. Η ορμή του θανάτου, από την άλλη πλευρά, μας οδηγεί στην καταστροφή και στην καταπολέμηση του περιβάλλοντος κόσμου. Τότε δημιουργείται η επιθετικότητα προς τους άλλους. Ο Φρόιντ πιστεύει ότι η ενέργεια από την ευδοκίμηση του θανάτου παράγεται συνεχώς και αν δεν εκφορτιστεί με θετικό τρόπο θα απειλήσει να ξεσπάσει με τη μορφή επιθετικότητας και ανεπιθύμητης συμπεριφοράς. Ο McDougall αναφέρει επίσης ότι το ένστικτο της μάχης συνοδεύεται και από το αίσθημα του θυμού που είναι η αιτία για διάφορες επιθετικές συμπεριφορές. Το ένστικτο της μάχης από μόνο του είναι ένα θετικό φαινόμενο. Άλλη προοπτική παρουσιάζεται επίσης από τον Jeno Ranschburga ο οποίος πιστεύει ότι η ανθρώπινη επιθετικότητα δεν είναι ενστικτώδης αλλά δημιουργείται από τους εξωτερικούς παράγοντες όπου το παρελθόν και οι κοινωνικές μας εμπειρίες είναι σημαντικές.

Κάθε περίπτωση διαδικτυακού εκφοβισμού χρειάζεται μια αντίδραση, καθώς το θύμα των επιθέσεων πολύ συχνά δεν μπορεί να το αντιμετωπίσει μόνο του. Σε αυτή την ενότητα θα επικεντρωθούμε στις πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο επιτυχούς εντοπισμού πράξεων διαδικτυακού εκφοβισμού στην τάξη της ΕΕΚ.

Στόχοι της ενότητας

Με την επιτυχή ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, οι εκπαιδευτικοί ΕΕΚ θα είναι σε θέση να:

- μάθουν για τις τεχνικές ανίχνευσης του διαδικτυακού εκφοβισμού
- μάθουν για τα προειδοποιητικά σημάδια του διαδικτυακού εκφοβισμού στους εκφοβιστές και στους μαθητές που εκφοβίζονται
- μάθουν για τα είδη του διαδικτυακού εκφοβισμού
- μάθουν πώς να προσαρμόζετε τις τεχνικές του διαδικτυακού εκφοβισμού στην τάξη
- δείξουν στους μαθητές τα παραδείγματα διαδικτυακού εκφοβισμού
- μάθουν ποιες δραστηριότητες πρέπει να εισαγάγετε στην τάξη για την ανίχνευση του διαδικτυακού εκφοβισμού

Περιγραφή της ενότητας

Περιεχόμενο/Δραστηριότητα	Μέθοδος / Συμβουλές / Συμβουλές	Εξοπλισμός / Υλικά / Εργαλεία κατάρτισης	Χρονοδιάγραμμα
2.1 Τεχνικές για τον εντοπισμό του διαδικτυακού εκφοβισμού. - Τρόποι προσέγγισης του εντοπισμού του διαδικτυακού εκφοβισμού. - Σημάδια όταν ο μαθητής εκφοβίζεται. - Σημάδια όταν ο μαθητής εκφοβίζει άλλους: - Συμβουλές για τον εκπαιδευτικό.	- Παρουσίαση - Συζήτηση	Υπολογιστής Φορητός υπολογιστής Tablet Blackboard Μολύβι Σημειωματάριο	90 λεπτά

- 1. Θέστε κανόνες για θετική και ασφαλή κουλτούρα στην τάξη.** Καθώς οι περισσότεροι μαθητές, αν όχι όλοι, έχουν smartphone στην τάξη σήμερα, είναι σημαντικό να τους μιλήσετε για την επικοινωνία με σεβασμό.
 - Ενημερώστε τους μαθητές σας σχετικά με τον τρόπο διαχείρισης των ρυθμίσεων απορρήτου και ασφάλειας του τηλεφώνου.
 - Ζητήστε τους να δέχονται αιτήματα φιλίας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μόνο από άτομα που γνωρίζουν
 - Ζητήστε τους να μην εισάγουν τα προσωπικά τους στοιχεία όπως όνομα, διεύθυνση ή ημερομηνία γέννησης στο διαδίκτυο.
 - Περιορίστε τον αριθμό των εφαρμογών που μπορούν να εμφανίζουν την τοποθεσία σε κοντινά άτομα.
 - Μοιραστείτε τον οδηγό σχετικά με το τι είναι ο διαδικτυακός εκφοβισμός, τι πρέπει να κάνουν αν πέσουν θύματα διαδικτυακού εκφοβισμού και αν γνωρίζουν κάποιον που είναι θύμα και πού να το αναφέρουν.
- 2. Εισάγετε ένα μάθημα για τον διαδικτυακό εκφοβισμό.** Προετοιμάστε ένα ξεχωριστό μάθημα που θα περιλαμβάνει το θέμα του διαδικτυακού εκφοβισμού, εξηγώντας τους λεπτομερώς τι είναι, τι πρέπει να κάνουν και παρέχοντάς τους παραδείγματα από κάποιες περιπτώσεις του παρελθόντος, ώστε να δουν τι μπορεί να συμβεί αν δεν αντιδράσουμε εγκαίρως.
- 3. Δώστε ιδιαίτερη προσοχή στις "στιγμές κόκκινης σημαίας".** Υπενθυμίστε στους μαθητές σας ότι αν παρατηρήσουν κάποια δραστηριότητα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης που τους κάνει να αισθάνονται άβολα ή λυπημένοι και ανήσυχτοι να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή και να αντιδράσουν. Μπορούν να στηρίξουν το θύμα, να προσπαθήσουν να σταματήσουν τον εκφοβιστή ή να το αναφέρουν στον εκπαιδευτικό ή στον ενήλικα. Προσπαθήστε να ενσωματώσετε αυτές τις υπενθυμίσεις στην τάξη, όταν υπάρχει η ευκαιρία και το πλαίσιο που παρέχεται.
- 4. Επικοινωνήστε με τους γονείς.** Ενημερώστε τους γονείς για το μήνυμα που στέλνετε στους μαθητές σχετικά με τον διαδικτυακό εκφοβισμό, ώστε να γνωρίζουν το πρόβλημα και να τους ενθαρρύνετε επίσης να επικοινωνούν ενεργά με τα παιδιά τους και να βρίσκονται σε επιφυλακή σε περίπτωση διαδικτυακού εκφοβισμού. Ετοιμάστε κάποιες συμβουλές για τους γονείς και μοιράστε τα φυλλάδια στη συνάντηση των γονέων.

Είναι επίσης σημαντικό να διακρίνουμε τον τύπο του θύματος και του θύτη.

Σημάδια όταν ο μαθητής εκφοβίζεται:

- Οι μαθητές φαίνονται καταθλιπτικοί, φοβισμένοι ή αφηρημένοι
- Αντιμετωπίζουν πονοκεφάλους ή στομαχόπονο
- Έχουν αλλάξει τις διατροφικές τους συνήθειες
- Παρατηρείται πτώση των βαθμών τους, έρχονται συχνά απροετοίμαστα στο σχολείο ή κάνουν κοπάνα.
- Έχουν χάσει την αυτοπεποίθησή τους
- Αποφεύγουν να αποκαλύψουν με ποιον μιλούν στο διαδίκτυο

Σημάδια όταν ο μαθητής εκφοβίζει άλλους:

- Είναι επιθετικός και παρορμητικός
- Είναι ανταγωνιστικός και ανησυχεί για τη φήμη του στο σχολείο
- Συχνά μπλέκονται σε καυγάδες
- Κατηγορεί τους άλλους για τα προβλήματά του
- Μην δείχνετε υποστήριξη και ενσυναίσθηση για όσους εκφοβίζονται
- Μην σέβεστε τον δάσκαλο

Συμβουλές για τον εκπαιδευτικό:

- Παρατηρήστε τους μαθητές κατά τη διάρκεια του μεσημεριανού γεύματος ή κατά τη διάρκεια των σχολικών διαλειμμάτων
- Έχετε παρατηρήσει ότι οι μαθητές έχουν αλλάξει την ομάδα των φίλων του πρόσφατα;
- Μπορείτε να παρατηρήσετε οποιεσδήποτε συγκρούσεις;

Τύποι διαδικτυακού εκφοβισμού που μπορούν να εντοπιστούν:

- Αποστολή επιθετικών και ταπεινωτικών μηνυμάτων στο τηλέφωνο κάποιου
- Σχολιασμός στη συνομιλία ή στο φόρουμ για να ενοχλήσουν, να γελοιοποιήσουν ή να τρομάξουν ένα άλλο άτομο
- Δημιουργία ψεύτικου λογαριασμού κοινωνικής δικτύωσης για να κοροϊδέψουν κάποιον
- Σκόπιμη αποστολή υλικού με ιό υπολογιστή σε άλλο άτομο
- Ψέματα στο διαδίκτυο για να αναστατώσουν κάποιον
- Αρνητικό σχολιασμό κάποιου κοινωνικού προφίλ για να τον ενοχλήσουν

- Αποκλεισμός κάποιον από μια διαδικτυακή κοινωνική ομάδα για να αναστατωθεί
- Κοροϊδία ή προσβολή κάποιου όταν παίζει διαδικτυακά βιντεοπαιχνίδια

2.2 Πώς να προσαρμόσετε τις τεχνικές αυτές στην τάξη της ΕΕΚ με πρακτικά παραδείγματα

Η τάξη της ΕΕΚ είναι ένα συγκεκριμένο περιβάλλον όπου το πρόβλημα του διαδικτυακού εκφοβισμού είναι πιο πιθανό να εμφανιστεί. Για το λόγο αυτό, ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να δώσει εδώ μεγαλύτερη προσοχή σε αυτό το πρόβλημα που είναι πλέον τόσο δημοφιλές μεταξύ των μαθητών. Το υποκεφάλαιο εξετάζει τις βέλτιστες πρακτικές για τον εντοπισμό του διαδικτυακού εκφοβισμού και διδάσκει πώς αυτές οι τεχνικές μπορούν να χρησιμοποιηθούν καλύτερα στην τάξη της ΕΕΚ. Δείχνει πόσο σημαντικό είναι να ανταποκρίνεστε στις αρνητικές κριτικές, αλλά και παρουσιάζει με παραδείγματα τους διαθέσιμους πόρους για βοήθεια και υποστήριξη.

Τα πρακτικά παραδείγματα που παρουσιάζονται παρακάτω έχουν ως στόχο να δείξουν στον εκπαιδευτικό πώς να εισάγει τον διαδικτυακό εκφοβισμό στους μαθητές της ΕΕΚ και, με τον τρόπο αυτό, να παρατηρήσει την προσέγγισή τους στο θέμα και τις αλλαγές στη συμπεριφορά τους κατά τη συζήτηση του προβληματικού θέματος.

1. Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων όπου χρησιμοποιούνται ψηφιακές τεχνολογίες (π.χ. μέσω της χρήσης smartphones), προτείνετε στους μαθητές να προσπαθήσουν να αναζητήσουν περιεχόμενο που πιστεύουν ότι κάποιος άνθρωπος μπορεί να θεωρήσουν προσβλητικό σε ιστότοπους ή πύλες στις οποίες έχουν συχνή πρόσβαση. Αρχικά, ρωτήστε τους αν είναι σύνηθες γι' αυτούς να βλέπουν κάτι τέτοιο στο Διαδίκτυο. Στη συνέχεια, ξεκινήστε μια συζήτηση, χρησιμοποιώντας για το σκοπό αυτό τις παρακάτω ερωτήσεις:

Τι νομίζετε ότι είναι ο διαδικτυακός εκφοβισμός;

Ποια πιστεύετε ότι είναι τα σημάδια του; Είναι ορατά με την πρώτη ματιά; Αν όχι, γιατί όχι;

Θα ήσασταν σε θέση να αναγνωρίσετε τις πράξεις διαδικτυακού εκφοβισμού;

Θα μπορούσατε να καταλάβετε ότι ο συμμαθητής σας βιώνει ή είναι ο θύτης του διαδικτυακού εκφοβισμού; Αν ναι, πώς θα το αναγνωρίζατε;

Σας έχει πει ποτέ ο συμμαθητής/φίλος σας ότι βιώνει βία στο διαδίκτυο; Εάν ναι, πώς αντιδράσατε σε αυτή την περίπτωση;

Πού πιστεύετε ότι είμαστε πιο συχνά εκτεθειμένοι στο να γίνουμε θύματα διαδικτυακού εκφοβισμού;

Μπορείτε να αφιερώσετε ένα ολόκληρο μάθημα σε μια τέτοια συζήτηση για το θέμα του διαδικτυακού εκφοβισμού και, αν χρειαστεί, να τη συνεχίσετε στην επόμενη συνεδρία, αν, κατά τη γνώμη σας, το θέμα δεν έχει εξαντληθεί πλήρως.

2. Χωρίστε τους μαθητές σε μικρές ομάδες (2-4 άτομα). Προηγουμένως ετοιμάστε προσχέδια φανταστικών ιστοριών των οποίων οι χαρακτήρες - συμπεριλαμβανομένων των μαθητών - βιώνουν τον διαδικτυακό εκφοβισμό, αλλά δεν αναφέρεται ρητά (π.χ. δεν το λένε σε κανέναν). Εκτυπώστε αυτές τις ιστορίες και μοιράστε μία σε κάθε ομάδα (δημιουργήστε αρκετές ιστορίες για κάθε ομάδα). Στη συνέχεια, εξηγήστε στους μαθητές ποια είναι η αποστολή τους. Θα πρέπει να σκεφτούν τι δείχνει ότι ένας χαρακτήρας είναι θύμα διαδικτυακού εκφοβισμού. Για παράδειγμα, μπορεί να αποφεύγει να συναντά τους συμμαθητές του, να κάνει κοπάνια, να τρώει λιγότερο, να φαίνεται λυπημένος κ.λπ. Συμπεριλάβετε αυτό σε κάθε μια από τις ιστορίες που θα σκεφτείτε. Καθορίστε τον χρόνο που θα δώσετε στους μαθητές να σκεφτούν και να συζητήσουν τις ιδέες ως ομάδα (εκτιμώμενος χρόνος είναι περίπου 10-15 λεπτά). Το επόμενο βήμα είναι να επιλέξετε ένα άτομο από κάθε ομάδα που θα παρουσιάσει στον εκπαιδευτικό τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε η ομάδα. Αυτό θα είναι επίσης μια ευκαιρία για όλες τις ομάδες να εξοικειωθούν με άλλες ιστορίες. Μόλις μιλήσουν οι εκπρόσωποι όλων των ομάδων, ο εκπαιδευτικός θα κάνει μερικές ερωτήσεις για να βοηθήσει να ξεκινήσει μια συζήτηση μεταξύ της τάξης σχετικά με το αν οι συμπεριφορές από την ιστορία είναι εύκολα αναγνωρίσιμες ως συμπτώματα ότι ένα άτομο βιώνει βία στο διαδίκτυο. Η συζήτηση θα πρέπει να συνεχιστεί έως ότου ο εκπαιδευτικός θεωρήσει ότι το θέμα έχει εξαντληθεί.

3. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος, επιλέξτε 2 μαθητές πρόθυμους να παίξουν την παρακάτω σκηνή, αναλαμβάνοντας τους ρόλους του δασκάλου και του μαθητή:

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Τι έκανες στον υπολογιστή χθες;

ΜΑΘΗΤΗΣ: Ω, τίποτα, απλά ασχολούμαι με κάποια πράγματα στο Facebook μου.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Τι εννοείς; Είναι όλα εντάξει;

ΜΑΘΗΤΗΣ: Δεν είναι τίποτα σπουδαίο. Δεν θέλω να το συζητήσω.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Ξέρεις ότι μπορείς να μου πεις τα πάντα. Ξέρω ότι κάτι σε ενοχλεί, οπότε τι συμβαίνει;

ΜΑΘΗΤΗΣ: Αυτό το ηλίθιο παιδί από την τάξη μου δημοσίευσε μια φωτογραφία μου στον τοίχο μου στο Facebook. Έκανε photoshop στη φωτογραφία μου για να φαίνεται ότι είμαι πολύ υπέρβαρη.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Χαίρομαι πολύ που μου το είπες αυτό. Αυτό είναι απαίσιο. Λυπάμαι πολύ.

ΜΑΘΗΤΗΣ: Κάποιοι έγραφαν κακά σχόλια. Έτσι αισθάνομαι πολύ άσχημα.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Ακούστε. Ξέρω ότι μπορεί να φαίνεται σαν το τέλος του κόσμου αυτή τη στιγμή, αλλά θα το διορθώσουμε αυτό.

ΜΑΘΗΤΗΣ: Θέλω απλώς να φύγει αυτό το πρόβλημα.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Πρώτον, ας διαγράψουμε τη φωτογραφία από τον τοίχο σας. Θα επανεξετάσουμε επίσης τις ρυθμίσεις ασφαλείας σας στο Facebook για να διασφαλίσουμε ότι μόνο οι πραγματικοί σας φίλοι έχουν πρόσβαση στο προφίλ σας και θα ορίσουμε κάποιους ελέγχους για να πούμε ποιος μπορεί και ποιος δεν μπορεί να κάνει αναρτήσεις στον τοίχο σας. Θα αναφέρουμε και θα μπλοκάρουμε επίσης το άτομο που δημοσίευσε τη φωτογραφία. Λυπάμαι που σας συνέβη αυτό.

ΜΑΘΗΤΗΣ: Ευχαριστώ. Ας το κάνουμε!

Στη συνέχεια, χρησιμοποιήστε το για να εισαγάγετε τους μαθητές στο θέμα του διαδικτυακού εκφοβισμού και, κυρίως, για να επισημάνετε το θέμα της ανίχνευσής του. Αφήστε την επίσης να αποτελέσει μια ευκαιρία για συζήτηση στην τάξη. Προτείνουμε χρόνο περίπου 15 λεπτών για τη διεξαγωγή της άσκησης.

4. Αφιερώστε ένα μάθημα στη διεξαγωγή της άσκησης που προτείνεται παρακάτω. Προσπαθήστε να μπειτε όσο το δυνατόν περισσότερο στην κατάσταση παίρνοντας το ρόλο του ενδιαφερόμενου εκπαιδευτικού. Ζητήστε από έναν από τους μαθητές σας να συμπεριφερθεί εθελοντικά με τον τρόπο που δίνεται στο σενάριο.

Σενάριο: Φανταστείτε ότι πραγματοποιείται ένα από τα πρώτα μαθήματα μετά την επιστροφή των μαθητών από τις διακοπές. Ζ Γνωρίζετε ήδη τους μαθητές αυτής της τάξης αρκετά καλά ώστε σίγουρα θα παρατηρούσατε κάποια αλλαγή στη συμπεριφορά οποιουδήποτε από αυτούς. Κατά τη διάρκεια του διαλείμματος, παρατηρείτε ότι ένα από τα αγόρια, που συνήθως είναι πολύ κοινωνικό, δεν κάθεται με μια ομάδα άλλων παιδιών όπως συνήθως. Περιηγείται κάτι στο smartphone του, αλλά μετά από λίγο το βάζει πίσω στο σακίδιό του- βλέπετε ότι η διάθεσή του έχει αλλάξει σε μια στιγμή. Μετά από λιγότερο από ένα λεπτό, η κατάσταση επαναλαμβάνεται. Γνωρίζετε ήδη ότι κάτι κακό συμβαίνει. Πρώτα απ' όλα, πρέπει να σκεφτείτε ποιος είναι ο λόγος για την ασυνήθιστη συμπεριφορά του μαθητή. Δεν χρειάζεται απαραίτητα να είναι ο διαδικτυακός εκφοβισμός, αλλά θα μπορούσε να είναι ένας από τους λόγους.

Δράση:

ΒΗΜΑ 1. Βεβαιωθείτε ότι ο μαθητής αισθάνεται λογικά άνετα και ασφαλής. Το περιβάλλον πρέπει να είναι φιλικό προς αυτόν και να μην αισθάνεται άβολα σε αυτό.

ΒΗΜΑ 2. Ρωτήστε αν όλα είναι εντάξει. Είναι προτιμότερο να κάνετε μια γενική ερώτηση στην αρχή, γιατί αν τον ρωτήσετε αμέσως αν βιώνει παρενόχληση κ.λπ. μπορεί να κλείσει το στόμα του και να αποφύγει να απαντήσει στην ερώτηση.

ΒΗΜΑ 3. Βρείτε ένα ήσυχο μέρος, μακριά από το πλήθος (π.χ. στο διάδρομο), όπου μπορείτε να συνομιλήσετε με τον μαθητή με ηρεμία. Οι βολικές συνθήκες, όταν αισθάνεται ασφαλής με την παρουσία σας, θα βοηθήσουν να σπάσει το "φράγμα" που συχνά υπάρχει στους μαθητές - θύματα του διαδικτυακού εκφοβισμού.

ΒΗΜΑ 4. Αν ο μαθητής αποφασίσει να σας πει τι τον απασχολεί, πρώτα ακούστε τον προσεκτικά. Δώστε του χρόνο, κάντε υπομονή και, πάνω απ' όλα, ενθαρρύνετέ τον να μοιραστεί την εμπειρία του.

ΒΗΜΑ 5. Αφού μάθετε λεπτομερώς το πρόβλημα του μαθητή, προσφέρετε του τη βοήθειά σας. Εφόσον μοιράστηκε την ανησυχία του, αυτό σημαίνει ότι σας εμπιστεύτηκε. Ως εκ τούτου, είναι καθήκον σας ως εκπαιδευτικός να προβείτε στις κατάλληλες περαιτέρω ενέργειες για την επίλυση του υπάρχοντος προβλήματος.

ΒΗΜΑ 6. Μάθετε αν η συγκεκριμένη υπόθεση μπορεί να διαλευκανθεί άμεσα, χωρίς την παρέμβαση των αρχών, όπως η αστυνομία. Εάν όχι, ζητήστε βοήθεια από τους αρμόδιους φορείς. Να θυμάστε ότι κάθε πράξη διαδικτυακού εκφοβισμού αποτελεί έγκλημα!

Συνέχεια:

Πρώτα απ' όλα, πρέπει να βεβαιωθείτε ότι ο μαθητής δεν θα μείνει μόνος του με το πρόβλημα. Μάθετε αν έχει παρασχεθεί περαιτέρω βοήθεια (από τον σχολικό ψυχολόγο, τους γονείς, άλλους σχετικούς φορείς που ασχολούνται με τη βία στο διαδίκτυο). Να παρακολουθείτε την κατάσταση σε συνεχή βάση και να παρέχετε περαιτέρω υποστήριξη εάν υπάρχουν προβλήματα.

2.3 Κατάλογος πιθανών δραστηριοτήτων για τον εντοπισμό του διαδικτυακού εκφοβισμού

Ο εντοπισμός του διαδικτυακού εκφοβισμού στην τάξη δεν είναι απλή υπόθεση. Οι μαθητές που το βιώνουν συνήθως αισθάνονται πολύ εκφοβισμένοι και μπερδεμένοι για να ζητήσουν υποστήριξη από άλλους, συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευτικών. Από την άλλη πλευρά, εκείνοι οι μαθητές που είναι οι ίδιοι επιτιθέμενοι στο Διαδίκτυο είναι σε θέση να καμουφλάρονται τέλεια. Αυτό γίνεται, για παράδειγμα, γράφοντας σχόλια από έναν ψεύτικο λογαριασμό, προσποιούμενοι ότι είναι ένα εντελώς διαφορετικό άτομο, επίσης πείθοντας άλλους να εκφοβίσουν κάποιον "για πλάκα". Δυστυχώς, η ηλεκτρονική μάθηση αποτελεί μια εξαιρετική ευκαιρία για τέτοιου είδους συμπεριφορές. Ως εκ τούτου, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί σε οποιαδήποτε, έστω και την παραμικρή, ένδειξη ότι κάτι δεν πάει καλά. Οι πιο κατάλληλες ενέργειες που πρέπει να κάνει ένας εκπαιδευτικός για να εντοπίσει τον διαδικτυακό εκφοβισμό στην τάξη της ΕΕΚ είναι αυτές που προτείνονται παρακάτω:

1. *Αφιέρωση ενός τακτικού κύκλου αρκετών διδακτικών περιόδων για τη συζήτηση του θέματος του διαδικτυακού εκφοβισμού στην τάξη.* Παρουσίαση παραδειγμάτων τέτοιας συμπεριφοράς στο Διαδίκτυο, ρωτώντας τους μαθητές αν θα τα χαρακτήριζαν ως πράξεις διαδικτυακού εκφοβισμού αν οι ίδιοι είχαν αντιμετωπίσει κάτι τέτοιο. Μια τέτοια δραστηριότητα μπορεί να κάνει τους μαθητές που έχουν πέσει θύματα διαδικτυακής παρενόχλησης να νιώσουν μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση και θάρρος ώστε να μιλήσουν σε έναν καθηγητή για το πρόβλημά τους.
2. *Συνάντηση με τους γονείς των μαθητών για να τους καταστήσουμε ενήμερους για τη σημασία του να γνωρίζουν πώς να διδάξουν στα παιδιά τους να χρησιμοποιούν το διαδίκτυο με ασφάλεια.* Οι συναντήσεις αυτές θα πρέπει να είναι μια ευκαιρία να συζητήσουν με τον εκπαιδευτικό και τους γονείς μεταξύ τους αν τα παιδιά τους παρουσιάζουν συμπτώματα που να δείχνουν ότι μπορεί να βιώνουν βία στον κυβερνοχώρο. Τυχόν προβλήματα που παρατηρούνται θα πρέπει να αναφέρονται και να συζητούνται, κατά προτίμηση σε ένα φόρουμ.
3. *Στενή παρατήρηση των μαθητών στην τάξη.* Ως δάσκαλος, έχετε παρατηρήσει πρόσφατα μια αλλαγή στη συμπεριφορά κάποιου από τα προστατευόμενά σας (π.χ. αν ένας συνήθως κοινωνικός μαθητής έχει αποσυρθεί από τη μια μέρα στην άλλη ή αν κάποιος μαθητής συμπεριφέρεται επιθετικά, παρόλο που αυτό δεν του

συνέβαινε πριν); Αυτά μπορεί να μην είναι απαραίτητα σημάδια ότι ένας μαθητής έχει πέσει θύμα διαδικτυακού εκφοβισμού, αν και τέτοια σήματα δεν πρέπει να αγνοούνται.

4. *Δείχνετε στους μαθητές ότι ως δάσκαλος είστε αξιόπιστο άτομο. Σε κάθε δυνατή ευκαιρία, δώστε τους να καταλάβουν ότι μπορούν πάντα να ζητήσουν τη βοήθειά σας όταν έχουν κάποιο πρόβλημα. Τονίστε ότι δεν είναι μόνοι τους και ότι μπορούν να ζητήσουν υποστήριξη (π.χ. από τον σχολικό σύμβουλο ή τον εκπαιδευτικό) αν χρειαστεί. Αυτή η προσέγγιση θα πρέπει να τα ενθαρρύνει να σας αναφέρουν ότι έχουν βιώσει ή είναι μάρτυρες διαδικτυακού εκφοβισμού.*

5. *Να πάρετε μια ιδέα για τις πιθανές μορφές υποστήριξης. Βρείτε, για παράδειγμα, τους αριθμούς ενός κέντρου υποστήριξης της διαδικτυακής ασφάλειας, μιας τηλεφωνικής γραμμής βοήθειας για παιδιά (η οποία μπορεί επίσης να είναι πολύ χρήσιμη όταν πρόκειται για θέματα εκφοβισμού και διαδικτυακού εκφοβισμού). Μάθετε αν υπάρχει πρόσβαση σε κέντρο υποστήριξης (όπως το Facebook) στις πύλες που χρησιμοποιούν συχνότερα οι μαθητές.*

6. *Συζήτηση και διαβούλευση με άλλους εκπαιδευτικούς. Διεξάγετε μια συνάντηση, κύριος σκοπός της οποίας είναι να συζητήσετε αν άλλοι εκπαιδευτικοί έχουν ήδη αντιμετωπίσει περιπτώσεις διαδικτυακού εκφοβισμού στις τάξεις τους. Εάν κάποιος από τους εκπαιδευτικούς απαντήσει καταφατικά, κάντε όσο το δυνατόν περισσότερες ερωτήσεις, ώστε να μάθετε λεπτομερώς πώς επιλύθηκε το ζήτημα αυτό. Καλό θα ήταν επίσης να ζητήσετε συμβουλές, αν είχαν οποιεσδήποτε σχετικά με το θέμα αυτό. Ίσως λάβετε κάποιες προτάσεις από πιο έμπειρους συναδέλφους, καθώς και τρόπους που θα σας βοηθήσουν να εντοπίσετε τον διαδικτυακό εκφοβισμό στην τάξη. Αυτό σίγουρα θα διευκολύνει τον εντοπισμό του προβλήματος του διαδικτυακού εκφοβισμού, αν υπάρχει στην τάξη.*

Δοκιμή

Σύμφωνα με τη θεωρία του Φρόιντ:

- α) η απογοητευμένη επιθετικότητα είναι συνέπεια του θυμού
- β) το ένστικτο της μάχης συνοδεύεται επίσης από συναισθήματα θυμού
- γ) η ανθρώπινη επιθετικότητα δεν είναι ενστικτώδης
- δ) η επιθετικότητα είναι απαραίτητη για την επιβίωση

Κάθε περίπτωση διαδικτυακού εκφοβισμού χρειάζεται:

- α) εκδίκηση
- β) ταυτοποίηση
- γ) αντίδραση
- δ) κανένα από τα παραπάνω

Όταν ο μαθητής εκφοβίζει άλλους, αποφεύγει να αποκαλύψει με ποιον μιλάει στο διαδίκτυο.

Σωστό

Λάθος

Με ποια σειρά θα πρέπει να ενεργήσετε για να βοηθήσετε αποτελεσματικά έναν μαθητή που βιώνει διαδικτυακό εκφοβισμό;

- 1 Αναφέρετε την περίπτωση στις αρμόδιες αρχές που μπορούν να σας παράσχουν περαιτέρω βοήθεια.
- 2 Κάντε μια γενική ερώτηση, όπως "Είναι όλα εντάξει;".
- 3 Βεβαιωθείτε ότι ο μαθητής αισθάνεται ασφαλής στο περιβάλλον.
- 4 Προσφέρετε του/της τη βοήθειά σας, κερδίστε την εμπιστοσύνη του/της.

Σωστή απάντηση: 3, 2, 4, 1

Σύρτε τις λέξεις ή το ταίριασμα Αντιστοιχίστε τα διάφορα μέρη των προτάσεων:

- 1) Οι πράξεις διαδικτυακού εκφοβισμού είναι πολύ συχνά δύσκολο να εντοπιστούν
- 2) Η αναγνώριση των σημείων του διαδικτυακού εκφοβισμού είναι

3) Η καταλληλότερη ενέργεια που πρέπει να κάνει ένας εκπαιδευτικός για να εντοπίσει τον διαδικτυακό εκφοβισμό στην τάξη είναι να

4) Ο διαδικτυακός εκφοβισμός είναι

α) δύσκολο για τους εκπαιδευτικούς να εντοπίσουν και να αντιμετωπίσουν.

β) το πρώτο βήμα για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

γ) καθώς δεν αναφέρονται.

δ) την επιλογή των πιθανών μορφών στήριξης.

Σωστή απάντηση: 4α

Πηγές

1. Borkowska Anna, "Cyberprzemoc w szkole. Poradnik dla nauczycieli.", Warszawa 2021.
<https://it-szkola.edu.pl/publikacje,plik,71>
2. Waligóra-Huk Anna, "Cyberprzemoc wśród młodzieży ze szkół wiejskich", Κατοβίτσε 2015
<https://raisingchildren.net.au/>
3. "Υπεύθυνη χρήση κινητών τηλεφώνων για παιδιά και εφήβους"
<https://raisingchildren.net.au/pre-teens/entertainment-technology/digital-life/responsible-phone-use>
4. Wilkey Oh Erin, "Τι είναι ο διαδικτυακός εκφοβισμός; Πόσο συχνό είναι; Και τι μπορούν να κάνουν οι εκπαιδευτικοί γι' αυτό; Λάβετε συμβουλές και πηγές για να υποστηρίξετε τους μαθητές σας.", 2019
<https://www.commonsense.org/education/articles/teachers-essential-guide-to-cyberbullying-prevention#How%20can%20teachers%20work%20with%20families%20to%20prevent%20and%20identify%20cyberbullying>
5. <https://cyberbullying.org/>
6. <https://cyberbullying.org/cyberbullying-warning-signs>
7. Hinduja Sameer Ph.D., Patchin Justin W., Ph.D., "Cyberbullying Scripts. Μιλώντας στους εφήβους για την παρενόχληση στο διαδίκτυο", 2020
<https://cyberbullying.org/cyberbullying-scripts.pdf>
8. "14 σημάδια διαδικτυακού εκφοβισμού στην τάξη", 2016
<https://online.campbellsville.edu/education/signs-of-cyberbullying/>
9. Hinduja Sameer Ph.D., Patchin Justin W., Ph.D. , "Preventing Cyberbullying. Top Ten Tips for Educators", 2018
[Top-Ten-Tips-Educators-Cyberbullying-Prevention.pdf](https://www.campbellsville.edu/education/signs-of-cyberbullying/Top-Ten-Tips-Educators-Cyberbullying-Prevention.pdf)

STANDUP

Fighting Cyberbullying

Καταπολέμηση του διαδικτυακού εκφοβισμού με τον εντοπισμό του στην τάξη της ΕΕΚ

(2021-1-ES01-KA220-VET-000034210)

Centrum Wspierania
Edukacji
i Przedsiębiorczości

Το έργο "STAND UP" χρηματοδοτείται από κοινοτικούς πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται σε αυτήν τη δημοσίευση είναι εκείνες του συγγραφέα ή των συγγραφέων και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα αυτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ισπανικής Υπηρεσίας για τη Διεθνοποίηση της Εκπαίδευσης (SEPIE). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο Εθνικός Οργανισμός SEPIE μπορούν να φέρουν ευθύνη γι' αυτές.